

31 Դեկտեմբերի 2024թ.

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ և
կից ծանոթագրություններ

	Ծնթգ.	01/10/2024	01/01/2024	01/10/2023	01/01/2023
		-31/12/2024	-31/12/2024	-31/12/2023	-31/12/2023
		հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	6	8,789,421	31,532,441	7,101,328	25,931,049
Տոկոսային ծախս	6	(2,573,344)	(9,381,978)	(2,032,609)	(7,098,421)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		6,216,077	22,150,463	5,068,719	18,832,628
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	7	3,813,450	13,090,630	3,076,786	10,361,438
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	7	(2,670,403)	(9,928,618)	(1,941,648)	(6,863,060)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ/(ծախս)		1,143,047	3,162,012	1,135,138	3,498,378
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	8	2,488,009	9,296,538	2,748,981	7,460,147
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	9	(14,673)	528,262	(132,039)	1,069,273
Չուտ իրացված (վնաս)/օգուտ ներդրումային արժեթղթերի գծով		9,807	34,021	3,493	(93,720)
Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ասոցիացված կազմակերպությունների շահույթի բաժնեմաս	16	225,842	1,073,592	575,245	575,245
Չուտ այլ գործառնական (ծախս)/եկամուտ	10	48,541	(9,648)	201,603	233,476
Գործառնական եկամուտ		10,116,650	36,235,240	9,601,140	31,575,427
Ֆինանսական գործիքների արժեգրկումից զուտ կորուստներ	11	(643,898)	(1,630,327)	(211,135)	(382,000)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(3,539,594)	(8,978,307)	(3,190,387)	(7,269,745)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	12	(1,852,180)	(6,441,673)	(1,406,694)	(4,741,784)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		4,080,978	19,184,933	4,792,924	19,181,898
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(612,576)	(3,403,539)	(743,587)	(3,424,768)
Ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ		3,468,402	15,781,394	4,049,337	15,757,130
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի					
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>					
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.					
իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	13	118,182	278,572	(53,741)	302,230
շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ զումար	13	901	(837)	1,681	87,786
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>119,083</i>	<i>277,735</i>	<i>(52,060)</i>	<i>390,016</i>
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ ժամանակաշրջանի համար՝ առանց շահութահարկի		119,083	277,735	(52,060)	390,016
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ ժամանակաշրջանի համար		3,587,485	16,059,129	3,997,277	16,147,146

Արման Ասատրյան

Վարչության նախագահի փոխարինող,

Ներդրումային բիզնեսի գծով տնօրեն

Փոխարինման հրաման – 46-Ա առ 08.01.2025թ

Անուշիկ Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

15 Հունվար 2024

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	31.12.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	39,104,959	36,606,515
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	18	14,606,422	8,606,787
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17	62,088,643	63,515,077
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		870,332	449,838
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	15		
- Բանկի կողմից պահվող		15,339,459	10,812,707
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		385,583	
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	15		
- Բանկի կողմից պահվող		46,323,506	54,361,958
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		14,692,076	6,646,146
Հանախորդներին տրված վարկեր	19	200,859,001	158,884,500
Առգրավված ակտիվներ	19	2,020,530	2,709,765
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	16	7,568,836	7,575,245
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	10,929,352	9,687,175
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	21	3,456,651	3,188,475
Այլ ակտիվներ	22	4,196,520	3,630,008
		422,441,870	366,674,196
ԸՆԴՊՄԵՆՆԵՐ ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	24	17,095,588	8,010,540
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	23	71,711,413	57,310,415
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		-	11,255
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	26	223,020,022	209,920,125
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		2,073,310	2,258,501
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	25	17,120,222	15,506,851
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	337,071	442,859
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	21	3,799,406	3,415,391
Այլ պարտավորություններ	27	9,340,917	6,313,467
		344,497,949	303,189,404
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	24	33,971,850	33,971,850
Էմիսիոն եկամուտ		5,014,099	5,014,099
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		397,227	119,492
Չբաշխված շահույթ		38,560,745	24,379,351
		77,943,921	63,484,792
ԸՆԴՊՄԵՆՆԵՐ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		77,943,921	63,484,792
ԸՆԴՊՄԵՆՆԵՐ ԱՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ և ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		422,441,870	366,674,196

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ծնթգ.	31/12/24 հազ. դրամ	31/12/23 հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	30,180,430	26,275,698
Վճարված տոկոսներ	(9,020,022)	(6,746,112)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	13,090,630	10,361,438
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(9,928,618)	(6,863,060)
Չուտ վճարումներ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	123,012	272,222
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	9,692,900	8,288,866
Այլ ստացված եկամուտ	(639,997)	288,183
Անձնակազմի գծով ծախսերի և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(15,748,338)	(9,147,534)
Գործառնական ակտիվների (ան)/նվազում		
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	345,575	678,417
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(6,011,026)	7,293,125
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(8,626,822)	(20,856,671)
Հանախորդներին տրված վարկեր	(44,174,133)	(38,058,088)
Այլ ակտիվներ	11,002,965	310,025
Գործառնական պարտավորությունների ան/(նվազում)		
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	15,022,979	9,376,019
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	9,085,048	8,007,628
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	18,812,023	18,339,456
Այլ պարտավորություններ	655,927	104,285
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը	13,862,533	7,923,897
Վճարված շահութահարկ	(4,125,000)	(4,133,155)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր	9,737,533	3,790,742
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(4,887,524)	(11,910,651)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռք բերում	(46,290,526)	(56,426,143)
Մուտքեր իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	130,867	9,463,826
Մուտքեր ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի մարումից	45,337,417	65,443,788
Մուտքեր (Ներդրումներ) ասոցիացված կազմակերպություններ	1,080,000	(7,000,000)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(1,471,667)	(3,493,292)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	37,252	8,124
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(6,064,181)	(3,914,348)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Մուտքեր պարտքային արժեթղթերի թողարկումից	9,265,067	6,208,154
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(7,416,253)	(3,982,629)
Մուտքեր ներգրավված միջոցներից	3,678,363	11,517,476
Ներգրավված միջոցների մարում	(3,706,737)	(3,290,975)
Վճարված շահաբաժիններ	(1,600,000)	(11,237,500)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացում(մարում)	387,115	(276,834)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	607,555	(1,062,308)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ ան	4,280,907	(1,185,914)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(1,783,220)	1,520,173
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	757	(1,174)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	14 36,606,515	36,273,430
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	14 39,104,959	36,606,515

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Շենքերի վերագնահատումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	33,971,850	5,014,099	96,918	(270,523)	19,859,725	58,672,069
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	-	15,757,130	15,757,130
Վնարված շահութաբաժիններ	-	-	-	-	(11,237,500)	(11,237,500)
Այլ համապարփակ եկամուտ						
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>						
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	302,230	-	302,230
- Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	87,786	-	87,786
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	390,016	-	390,016
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	390,016	-	390,016
Շենքերի վերագնահատումից աճի պահուստի հակադարձում			(96,917)			(96,917)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ. (ստուգված)	33,971,850	5,014,099	-	119,492	24,379,351	63,484,792
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	33,971,850	5,014,099	-	119,492	24,379,351	63,484,792
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	-	15,781,394	15,781,394
Վնարված շահութաբաժիններ	-	-	-	-	(1,600,000)	(1,600,000)
Այլ համապարփակ վնաս						
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>						
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	278,572	-	278,572
- Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(837)	-	(837)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	277,735	-	277,735
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	277,735	-	277,735
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	277,735	-	277,735
Շահութաբաժինների համար						
Մնացորդը առ 31 Դեկտեմբերի 2024թ.	33,971,850	5,014,099	-	397,227	38,560,745	77,943,921

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

31 Դեկտեմբերի 2024թ. - Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հրապարակվող հաշվետվություն

	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կբ սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	33,971,850	1,000,000	Խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	58,883,858	30,000,000	Խախտում առկա չէ
Ն1 ¹ Առաջին մակարդակի հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	18.2%	6.2%	Խախտում առկա չէ
Ն1 ² Առաջին մակարդակի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	18.2%	8.3%	Խախտում առկա չէ
Ն1 Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	19.3%	11.0%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ¹ Բանկի բոլոր արժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և բոլոր արժույթներով արտահայտված բնդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	30.9%	15.0%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ² Բանկի բոլոր արժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և բոլոր արժույթներով արտահայտված ցայահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	76.6%	60.0%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ³ Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և գուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (բոլոր արժույթներով)	162.1%	100.0%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ³ (FX) Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և գուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (առաջին խմբում ներառվող նշանակալի արժույթների խմբի գծով)	347.1%	100.0%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ⁴ Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (բոլոր արժույթներով)	118.7%	100.0%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ⁴ (FX) Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (առաջին խմբում ներառվող նշանակալի արժույթների խմբի գծով)	189.7%	100.0%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ¹¹ Բանկի առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	40.1%	4.0%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ²¹ Բանկի առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված ցայահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	80.2%	10.0%	Խախտում առկա չէ
Ն3 ¹ Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	10.2%	20.0%	Խախտում առկա չէ
Ն3 ² Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը	81.3%	500.0%	Խախտում առկա չէ
Ն4 ¹ Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	3.6%	5.0%	Խախտում առկա չէ
Ն4 ² Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	11.7%	20.0%	Խախտում առկա չէ
Ն5 ¹ Պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը	0.0%	10.0%	Խախտում առկա չէ
Ն5 ² Պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը	0.0%	5.0%	Խախտում առկա չէ
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը՝			
<< դրամով	X	4.0%	Խախտում առկա չէ
արտարժույթով	X	18%, որից 12% արտ-թով, 6% դրամով	Խախտում առկա չէ
Բոլոր արտարժույթների գծով դիրքի նորմատիվ՝	2.7%	10.0%	Խախտում առկա չէ
Յուրաքանչյուր արտարժույթի գծով դիրքի նորմատիվ՝			
ԱՄՆ դոլարով	1.3%	7.0%	Խախտում առկա չէ
Եվրոյով	0.2%	7.0%	Խախտում առկա չէ
Ռուսական ռուբլիով	1.3%	7.0%	Խախտում առկա չէ
Կլբ	X	7.0%	Խախտում առկա չէ

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ն (Բանկ) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն 1990թ-ին և վերակազմավորվել է փակ բաժնետիրական ընկերության 2007թ-ին: Նախկինում Բանկն իր գործունեությունն իրականացրել է «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ անվանմամբ: 2018թ. հունիսին Բանկը վերանվանվել է «Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ի:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների և արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վարդանանց փ. 13: Բանկն ունի 15 մասնաճյուղ: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի աշխատողների միջին թվաքանակը 2024 թ-ի չորրորդ եռամսյակում կամել է 1,016 մարդ:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Ուկրաինայի հետ պատերազմի արդյունքում շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ խիստ տնտեսական պատժամիջոցներ են սահմանել Ռուսաստանի և Բելառուսի նկատմամբ՝ ներառյալ ռուսական բանկերի, այլ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց նկատմամբ: Պատերազմի սկզբից ի վեր նկատվել է ռուսական ռուբլու՝ արտարժույթի նկատմամբ զգալի անկայունություն, ինչպես նաև՝ Ռուսաստանի արժեթղթերի շուկայում և այլ շուկաներում ցուցակված ռուսական ընկերությունների արժեքի զգալի կորուստ: Իրավիճակը դեռ չի հանգուցալուծվել, սակայն այն արդեն հանգեցրել է հումանիտար ճգնաժամի և հսկայական տնտեսական կորուստների Ուկրաինայում, Ռուսաստանում և ամբողջ աշխարհում: Ուկրաինան և Ռուսաստանը Հայաստանի համար կարևոր առևտրային գործընկերներ են:

Պատերազմի արդյունքում գրանցվեց ոչ ռեզիդենտների հոսք (հատկապես Ռուսաստանից) Հայաստան՝ նպաստելով Ռուսաստանից, Ուկրաինայից և Բելառուսից դրամական մուտքերի ծավալների զգալի աճին և այլաստիկ քարտերով գործարքների ակտիվացմանը: Բանկի ղեկավարությունը հետևում է տնտեսական իրավիճակին ներկայիս միջավայրում: Քանի որ պատերազմը դեռ շարունակվում է, անհնար է արժանահավատորեն գնահատել այն վերջնական ազդեցությունը, որը կարող է ունենալ Բանկի գործունեության վրա, քանի որ ընդհանուր առմամբ անորոշություն կա տնտեսության վրա ազդեցության աստիճանի վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից

(գ) Կորպորատիվ կառավարում

Կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներից ելնելով և ղեկավարվելով «Բանկերի և Բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի դրույթներով, Բանկի արդյունավետ ղեկավարման համար գործում է Բանկի Վարչությունը: Բանկի Վարչությունն իրականացնում է Բանկի գործունեության ընթացիկ ղեկավարումը, կազմակերպում է Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովի, Բանկի Խորհրդի և իր կողմից ընդունված որոշումների կատարումը, ապահովում է բանկի խորհրդի կողմից հաստատված ռազմավարական ծրագրի և ներքին ակտերի կատարումը:

Բանկի Խորհուրդը, Վարչության աշխատանքների գնահատման համար, հիմք է ընդունում Վարչության նախագահի, Գլխավոր հաշվապահի, Ներքին վերահսկողության վարչության կողմից Խորհրդին ներկայացվող պարբերական հաշվետվությունները և տեղեկատվությունը, ՀՀ կենտրոնական բանկի ստուգման ակտերը, ինչպես նաև արտաքին աուդիտի եզրակացությունը:

Բանկի խորհրդի կազմը

Արթուր Զավադյան՝	Խորհրդի նախագահ
Կարեն Մարգարյան՝	Խորհրդի անդամ
Ֆերնանդո Կաստիլյեիրա՝	Խորհրդի անդամ
Ելենա Խաչվանքյան՝	Խորհրդի անդամ
Անդրեաս Բլազե՝	Խորհրդի անդամ

Բանկի վարչության կազմը

Միեր Աբրահամյան՝	Վարչության նախագահ
Կարեն Նալբանդյան՝	Բիզնեսի զարգացման գծով տնօրեն, Վարչության անդամ
Արման Ասատրյան՝	Ներդրումային բիզնեսի գծով տնօրեն՝ Վարչության անդամ
Սերգեյ Առաքելյան՝	Թվային Բանկինգի տնօրեն, Վարչության անդամ
Տիգրան Մխիթարյան՝	Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն, Վարչության անդամ
Արթուր Համբարձումյան՝	Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն, Վարչության անդամ
Լիլիթ Գրիգորյան՝	Գործառնական տնօրեն, Վարչության անդամ
Լիլիթ Մարգարյան՝	Ֆինանսական տնօրեն, Վարչության անդամ
Անուշիկ Խաչատրյան՝	Գլխավոր հաշվապահ, Վարչության անդամ

Բանկի բաժնետերեր

Բաժնետեր	Մասնակության չափը (հազար դրամ)	%
«Այդի Գրուփ» ՓԲԸ	33,971,850	100%
Ընդամենը	33,971,850	100%

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

(բ) Զափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(զ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 396.56 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 413.89 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը կատարել է դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի վարկային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող վարկային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 29:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել էլակետային տվյալներն ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը - Ծանոթագրություն 29,
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում - Ծանոթագրություն 34.

Կլիմային առնչվող հարցեր

Բանկն իր գնահատումներում և ենթադրություններում ըստ անհրաժեշտության դիտարկում է կլիմային առնչվող հարցերը: Այս գնահատումը ներառում է Բանկի վրա հնարավոր ազդեցությունների լայն շրջանակ՝ պայմանավորված ֆիզիկական և անցումային ռիսկերով: Բանկը կարծում է, որ իր բիզնես մոդելը և պրոդուկտները մրցունակ կլինեն ցածր ածխածնային տնտեսության անցման դեպքում, և հետաքրքիր է գրականացրել է, որ կլիմային առնչվող հարցերը չեն հանգեցնում ֆինանսական հաշվետվությունների յուրաքանչյուր հոդվածի հիմքում ընկած գնահատումների և ենթադրությունների էական անորոշության: Չնայած այն փաստին, որ կլիմային առնչվող ռիսկերը ներկայումս կարող են նշանակալի ազդեցություն չունենալ չափման վրա, Բանկը ուշադիր հետևում է համապատասխան փոփոխություններին և զարգացումներին, ինչպիսին է կլիմայի վերաբերյալ նոր օրենսդրությունը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կամավոր փոփոխություն

2023 ֆինանսական տարվանից սկսած Բանկը կամավոր փոփոխություն է կատարել Հիմնական միջոցների «հող և շենքեր» կատեգորիայի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ՝ վերագնահատման մոդելից անցնելով դեպի սկզբնական արժեքի մոդելի: Դեկավարությունը կարծում է, որ սկզբնական արժեքի մոդելն ավելի հուսալի և բովանդակալից ներկայացում է ապահովում օգտագործողների համար՝ հաշվի առնելով նաև, որ շուկայում պրակտիկան խառն է:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է Բանկի կողմից այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների, արժեզրկման և վճարումների մասով մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, որոնց համար որոշում է կայացվում իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն արտացոլել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Նման ներդրումների համար վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ դրամական միջոցները և ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող արտարժույթով պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների էլքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի

ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 6):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՄ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՄ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՄ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորդված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորդված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:

- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկեր

Որոշ դեպքերում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերը, որոնք ապահովված են վարկառուի գրավով, սահմանափակում են Բանկի պահանջը հիմքում ընկած գրավից առաջացող դրամական հոսքերով (առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկեր): Բանկը կիրառում է դատողություն գնահատելու համար, թե արդյոք առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ: Այս դատողությունը կատարելիս Բանկը որպես կանոն դիտարկում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- արդյոք պայմանագիրը սահմանում է վարկի գծով դրամական վճարումների հստակ գումարները և ժամկետները,
- գրավի իրական արժեքն ի համեմատություն գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվի գումարի,
- պայմանագրով նախատեսված վճարումները կատարելու վարկառուի կարողությունը և ցանկությունը, չնայած գրավի արժեքի նվազմանը,
- արդյոք փոխառուն հանդիսանում է ֆիզիկական անձ կամ գործառնական գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձ կամ հատուկ նշանակության կազմակերպություն,

- ակտիվի գծով վնաս կրելու Բանկի ռիսկն ի համեմատություն ամբողջությամբ վերադարձելի վարկի,
- որքանով է գրավը ներկայացնում փոխառուի բոլոր ակտիվները կամ դրանց գերակշռող մասը,
- արդյոք Բանկն օգուտ կստանա հիմքում ընկած ակտիվների արժեքի աճից:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 4 (ե) կետում: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Հետզնման և հակադարձ վաճառքի պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով («ռեյտո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեյտո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետզնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հետզնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեյտո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հակադարձ հետզնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

iv. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է գուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Բանկը տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Բանկը տվյալ պահին ունի հաշվանցում կատարելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Բանկի ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցման, լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

v. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապահանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապահանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապահանջման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապահանջման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար վերափոխման նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեքրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Դա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և

վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և գեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

vi. Արժեզրկում

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չսահմանվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չսահմանում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չսահմանվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ասմաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի անել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 25 (բ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ասմաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ: 2-րդ փուլ դասվում են այն ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն անել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոնք սակայն պարտքային առումով արժեզրկված չեն: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ և որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են, դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ակնկալվող վարկային կորուստների չափում

Ակնկալվող վարկային կորուստները վարկային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելի դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխառությունների հանձնառություններ.* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած վարկային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 25 (բ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- վարկառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
 - պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտազանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
 - Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
 - հավանականությունը, որ վարկառուն կանանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
 - արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:
- Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են վարկառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ վարկառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ

բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով

(ե) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)),
- շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)),
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորդված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և բաներից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և բաներից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորդում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դերիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՄ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: 2023 ֆինանսական տարվանից Բանկը կամավոր փոխել է իր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հիմնական միջոցների «հող և շենքեր» կատեգորիայի համար՝ վերագնահատման մոդելից դեպի սկզբնական արժեքի մոդելի անցնելով: Լրացուցիչ մանրամասների համար տես Ծանոթագրություն 20:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է երբ հիմնական միջոցը պատրաստ է օգտագործման: Հողատարածքների գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են:

շենքեր	50 տարի
համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ*	4-10 տարի
փոխադրամիջոցներ	8 տարի
տնտեսական գույք*	5 տարի

* կապի սարքավորումների, տնտեսական գույքի համար, որոնց արժեքը չի գերազանցում 50 հազ. դրամը, օգտակար ծառայության ժամկետ է գնահատվում 1 տարին

Վարձակալած գույքի բարելավումները կապիտալացվում են և մաշվում վարձակալության ժամկետից և իրենց օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում՝ գծային մեթոդով:

(հ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 3-ից 10 տարի:

(լ) Առգրավված ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է առգրավված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ունի իրացման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ:

Առգրավված ակտիվները չափվում են հետևյալ երկու մեծությունների նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական ճանաչման պահին առգրավված ակտիվները չափվում են այն վարկի հաշվեկշռային արժեքով, որի գծով տեղի է ունեցել պարտագանջություն՝ ներառյալ գրավի առգրավման ընթացքում կրած ծախսումները: Իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները, իրենից ներկայացնում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած հարակից վաճառքի ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո առգրավված ակտիվները վերանայվում են վաճառքի համար պահվող դասակարգման չափանիշներին համապատասխանելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Առգրավված ակտիվների օտարումից օգուտը և կորուստը ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում շահույթում կամ վնասում:

(խ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ծ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղջելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը գեղջման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(կ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Ծահարաժիններ

Ծահարաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահարաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(h) Հարկում

Ծահույթահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ծահույթահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահույթահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ձ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեությունում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է երեք գործառնական սեզմենտից՝ մանրածախ, կորպորատիվ, առևտրային ու ներդրումային:

(դ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը գնահատում է արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Բանկն օգտագործում է ՖՀՄՄ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

(i) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես զեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,

- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև գրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Բանկը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորությունների կազմում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում բանկոմատների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

5 Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կառավարչական նպատակներով և հիմնվելով մատուցվող ապրանքների, ծառայությունների տարատեսակների վրա, Բանկը բաժանվում է հետևյալ երեք սեզմենտների՝

Մանրածախ բանկային գործունեություն	Ֆիզիկական անձանց ավանդներ և ընթացիկ հաշիվներ, սպառողական, հիփոթեքային վարկերի տրամադրում, օվերդրաֆտների, վարկային քարտերի սպասարկում և փոքր ու միկրո վարկեր:
Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ հաճախորդներին վարկերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների բացում և սպասարկում:
Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Գանձապետական և ֆինանսական, ներդրումային բանկային ծառայություններ և այլ կենտրոնական գործառնություններ:

Ռեսուրսների բաշխման և գործունեության գնահատման նպատակով դեկավարությունը հետևում է իր բիզնես միավորների գործառնական արդյունքներին առանձին-առանձին: Ծախսաբարկը կառավարվում է շահույթը հարկումից առաջ միասնական հիմքով և բաշխվում է գործառնական սեզմենտների միջև:

Աշխարհագրական տեղեկատվություն

Բանկի գործունեությունը կենտրոնացած է Հայաստանում: Բանկը Հայաստանից դուրս ոչ ընթացիկ ակտիվներ չունի, բացի ֆինանսական գործիքներից:

6 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	01/10/2024 - 31/12/2024	01/01/2024 - 31/12/2024	01/10/2023 - 31/12/2023	01/01/2023 - 31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ				
Հանախորդներին տրված վարկեր	6,324,414	22,572,988	4,860,932	17,266,184
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	245,177	856,335	180,969	663,785
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,331,053	5,230,795	1,318,056	4,759,755
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	234,134	847,749	239,615	1,531,740
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	610,182	1,665,378	409,130	1,448,290
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	40,854	344,317	88,891	248,618
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	3,607	14,879	3,735	12,677
	8,789,421	31,532,441	7,101,328	25,931,049
Տոկոսային ծախս				
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(1,123,454)	(4,198,992)	(1,020,364)	(3,772,929)
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	(939,963)	(3,119,789)	(738,043)	(2,357,136)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(218,302)	(759,633)	(178,649)	(672,885)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(183,483)	(849,257)	(26,227)	(39,520)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(102,151)	(393,231)	(69,326)	(255,887)
Այլ	(5,991)	(61,076)	-	(64)
	(2,573,344)	(9,381,978)	(2,032,609)	(7,098,421)
Չուտ տոկոսային եկամուտ	6,216,077	22,150,463	5,068,719	18,832,628

7 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ ծախս

	01/10/2024 - 31/12/2024	01/01/2024 - 31/12/2024	01/01/2023 - 31/12/2023	01/01/2023 - 31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ				
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	2,302,925	7,780,647	1,855,442	6,232,677
Դրամական միջոցների կանխիկացում և հաշիվների սպասարկում	712,033	2,707,474	652,516	2,283,010
Միջնորդավճարներ վճարային համակարգերից	355,128	1,198,733	256,530	911,440
Դրամային փոխանցումներ	319,108	865,657	219,078	680,673
Կանխիկ/անկանխիկ արտարժույթի փոխադրում	65,284	403,001	57,830	139,171
Այլ	58,972	135,118	35,390	114,467
	3,813,450	13,090,630	3,076,786	10,361,438

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս

Գործարքներ քարտերով	(1,862,566)	(6,668,174)	(1,294,176)	(4,651,830)
Վճարային համակարգերի սպասարկում	(681,225)	(2,313,623)	(476,836)	(1,820,654)
Կանխիկ/անկանխիկ արտարժույթի փոխադրում	(53,225)	(800,770)	(48,822)	(220,901)
Այլ	(73,387)	(146,051)	(121,814)	(169,675)
	(2,670,403)	(9,928,618)	(1,941,648)	(6,863,060)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ/(ծախս)	1,143,047	3,162,012	1,135,138	3,498,378

(ա) Կատարման պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը չափվում է հաճախորդի հետ կնքված պայմանագրով սահմանված հատուցման հիման վրա: Բանկը ճանաչում է հասույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ծառայության նկատմամբ հսկողությունը: Պայմանավորված ծառայությունների բնույթով Բանկը չունի էական պայմանագրի գծով ակտիվներ և պարտավորություններ:

8 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	01/10/2024 - 31/12/2024	01/01/2024 - 31/12/2024	01/01/2023 - 31/12/2023	01/01/2023 - 31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Օգուտ սիտք գործարքներից	2,397,755	9,717,990	2,392,226	8,288,866
Վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	90,254	(421,452)	356,755	(828,719)
	2,488,009	9,296,538	2,748,981	7,460,147

9 Չուտ օգուտ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով

	01/10/2024 - 31/12/2024	01/01/2024 - 31/12/2024	01/01/2023 - 31/12/2023	01/01/2023 - 31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վերագնահատումից զուտ օգուտ(վնաս)	(16,828)	438,250	(236,362)	797,051
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վաճառքից զուտ եկամուտ/(կորուստ)	2,155	90,012	104,323	272,222
	(14,673)	528,262	(132,039)	1,069,273

10 Չուտ այլ գործառնական եկամուտ (ծախս)

	01/10/2024 - 31/12/2024	01/01/2024 - 31/12/2024	01/01/2023 - 31/12/2023	01/01/2023 - 31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	177,866	366,678	63,337	204,470
Վնաս շենքերի վանառքից	(16,363)	(9,324)	(19)	20,591
Օգուտ/(վնաս) առգրավված և այլ ակտիվների վանառքից	(7,694)	(4,093)	-	-
Ակտիվների արժեզրկումից առաջացած կորուստներ	(74,329)	(197,557)	-	-
Այլ (ծախս)/եկամուտ	(30,939)	(165,352)	138,285	8,415
	48,541	(9,648)	201,603	233,476

11 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ

Ստորև ներկայացված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները 2024թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար: :

հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 2024 թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	757	-	-	757
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(87,689)	-	-	(87,689)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր և փոխատվություններ	591,726	-	-	591,726
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(5,547)	-	-	(5,547)
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք	(260,172)	(63,132)	27,612	(295,692)
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք	148,462	(975,804)	(858,898)	(1,686,240)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(133,444)	-	-	(133,444)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	(14,198)	-	-	(14,198)
Ընդամենը	239,895	(1,038,936)	(831,286)	(1,630,327)

Ստորև ներկայացված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները 2023թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 2023 թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,174)	–	–	(1,174)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(34,823)	–	–	(34,823)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(25,257)	–	–	(25,257)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր և փոխատվություններ	(52,433)	–	–	(52,433)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,268	–	–	7,268
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք	(252,225)	62,297	231,359	41,431
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք	(85,641)	(100,001)	(15,609)	(201,251)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(20,670)	–	(94,238)	(114,908)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	(853)	–	–	(853)
Ընդամենը	(465,808)	(37,704)	121,512	(382,000)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ.-ի համար:

հազ. դրամ

	31 Դեկտեմբերի 2024 թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(769,830)	(28,958)	(1,854,437)	(2,653,225)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	(63,949)	63,949	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	8,061	(20,868)	12,807	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	22,172	(22,172)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	430,846	(63,135)	27,615	395,326
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(691,018)	-	-	(691,018)
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	2,230,263	27,200	1,100,786	3,358,249
Դուրսգրումներ	-	-	1,188,826	1,188,826
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	(1,144,373)	(360)	(453,425)	(1,598,158)

հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 2024 թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված անորոշագրված արժեքով չափվող վարկեր – Ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(845,542)	(233,184)	(893,343)	(1,972,069)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	(541,210)	541,210	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	182,988	(449,302)	266,314	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	202,033	1,039,642	(1,241,675)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	2,228,868	(974,982)	(732,764)	521,122
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(2,207,359)	-	-	(2,207,359)
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	1,950,507	166,503	3,345,932	5,462,942
Դուրսգրումներ	-	-	878,228	878,228
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	(970,285)	(89,887)	(1,622,692)	(2,682,864)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. համար:

հազ. դրամ	2023թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված անորոշագրված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(517,706)	(89,167)	(1,887,703)	(2,494,576)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	5	(5)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	11,360	26	(11,386)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում, ներառյալ մարված ակտիվներ	227,056	62,297	231,359	520,712
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(479,281)	-	-	(479,281)
Փոխարժեքային տարբերություններից և այլ շարժեր	(11,265)	(2,109)	(151,493)	(164,867)
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	-	-	(48,105)	(48,105)
Դուրսգրումներ	-	-	12,892	12,892
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(769,831)	(28,958)	(1,854,436)	(2,653,225)

հազ. դրամ	2023 թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(761,243)	(167,970)	(998,311)	(1,927,524)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	(11,223)	8,118	3,105	–
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	148,828	(153,691)	4,863	–
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	99,365	180,468	(279,833)	–
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում, ներառյալ մարված ակտիվներ	1,004,878	(100,001)	(15,609)	889,268
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(1,090,519)	–	–	(1,090,519)
Փոխարժեքային տարբերություններից և այլ շարժեր	(235,628)	(108)	(81,468)	(317,204)
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	–	–	(681,189)	(681,189)
Դուրսգրումներ	–	–	1,155,099	1,155,099
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(845,542)	(233,184)	(893,343)	(1,972,069)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

12 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	01/10/2024 - 31/12/2024	01/01/2024 - 31/12/2024	01/01/2023 - 31/12/2023	01/01/2023 - 31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա*	(606,505)	(2,265,090)	(441,036)	(1,529,581)
Ոչ փոխհատուցելի հարկեր և տուրքեր	(272,490)	(827,373)	(146,744)	(505,432)
Մասնագիտական ծառայություններ	(165,928)	(465,292)	(106,773)	(324,273)
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	(56,742)	(229,736)	(147,576)	(494,843)
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	(131,080)	(485,526)	(95,077)	(376,004)
Գովազդ և շուկայավարում	(228,241)	(793,020)	(174,623)	(552,468)
Գրասենյակային և կոմունալ ծառայությունների ծախսեր	(87,684)	(336,736)	(68,425)	(255,604)
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	(105,634)	(314,481)	(66,827)	(185,687)
Ապահովագրություն	(46,047)	(224,275)	(49,958)	(197,606)
Անվտանգության ծառայություն	(51,408)	(176,393)	(39,184)	(111,742)
Վարձակալության ծախսեր	(18,346)	(85,872)	(25,982)	(60,405)
Այլ	(82,075)	(237,879)	(44,489)	(148,139)
	(1,852,180)	(6,441,673)	(1,406,694)	(4,741,784)

* 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյակի մաշվածության և ամորտիզացիայի կազմում ներառված 579,805 հազար դրամ գումարը (2023թ-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 355,283 հազար դրամ) վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիային՝ ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ» պահանջների համաձայն (տես Ծանոթագրություն 21):

13 Ծահույթահարկի գծով ծախս

	01/10/2024 - 31/12/2024	01/01/2024 - 31/12/2024	01/01/2023 - 31/12/2023	01/01/2023 - 31/12/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	(1,069,937)	(3,568,030)	(1,049,658)	(3,398,085)
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	457,361	164,491	306,071	(26,683)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(612,576)	(3,403,539)	(743,587)	(3,424,768)

2024թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2023թ-ին՝ 18%):

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում

	01/01/2024 - 31/12/2024	%	01/01/2023 - 31/12/2023	%
	հազ. դրամ		հազ. դրամ	
Ծահույթը մինչև շահութահարկով հարկումը	19,184,933		19,181,898	
Ծահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(3,453,288)	(18)	(3,452,742)	(18)
Զնվազեցվող ծախսեր	49,749	0.0	27,974	0.0
	(3,403,539)	(18)	(3,424,768)	(18)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գույտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	Ծահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(45,324)	2,943	-	(42,381)
Ներդրումային արժեթղթեր	8,408	13,964	(58,703)	(36,331)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	74,277	(151,287)	-	(77,010)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(795,278)	(60,796)	-	(856,074)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	993	3,482	-	4,475
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(573,926)	(48,271)	-	(622,197)
Այլ ակտիվներ	(143,879)	251,287	-	107,408
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	614,770	69,123	-	683,893
Այլ պարտավորություններ	417,100	84,046	-	501,146
	(442,859)	164,491	(58,703)	(337,071)

	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(255)	(45,069)	-	(45,324)
Ներդրումային արժեթղթեր	72,967	21,056	(85,615)	8,408
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	27,519	46,758	-	74,277
Հանախորդներին տրված վարկեր	(736,104)	(59,174)	-	(795,278)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(30,691)	20,036	11,648	993
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(372,783)	(201,143)	-	(573,926)
Այլ ակտիվներ	(54,337)	(89,542)	-	(143,879)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	406,622	208,148	-	614,770
Այլ պարտավորություններ	344,853	72,247	-	417,100
	(342,209)	(26,683)	(73,967)	(442,859)

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2024թ.			2023թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ձախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ձախս	Գումարը հարկումից հետո
հազ. դրամ						
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ	337,459	(58,887)	278,572	368,573	(66,343)	302,230
Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(1,021)	184	(837)	107,058	(19,272)	87,786
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ	336,438	(58,703)	277,735	475,631	(85,615)	390,016

14 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	31 Դեկտեմբերի 2024	31 Դեկտեմբերի 2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Դրամական միջոցները դրամարկղում	9,860,201	12,392,695
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	17,382,478	11,314,810
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- A- -ից A+ վարկանիշով	3,177,068	4,266,361
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	528,419	2,286,965
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	3,410,367	1,600,412
- B- -ից B+ վարկանիշով	815	832
- վարկանիշ չունեցող	4,747,445	4,747,032
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	11,864,114	12,901,602
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,106,793	36,609,107
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,834)	(2,592)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,104,959	36,606,515

Վարկանիշերը հիմնված են «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշային համակարգի տվյալների վրա: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

Բանկի գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների համար այդ մնացորդներից միջոցների ելքագրելու իրավունքը չի սահմանափակվում:

15 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	31 Դեկտեմբերի 24	31 Դեկտեմբերի 23
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	2,431,684	2,787,581
Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	1,618,333	1,672,182
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	4,050,017	4,459,763
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	385,583	-
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	385,583	-
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
BB- -ից BB+ վարկանիշով	4,103,560	3,224,119
B- -ից B+ վարկանիշով	1,397,732	970,345
վարկանիշ չունեցող	5,046,056	1,790,735
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	10,547,348	5,985,199
Բաժնային գործիքներ		

Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	742,094	367,745
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	15,339,459	10,812,707
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	15,725,042	10,812,707

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	31 Դեկտեմբերի 2024 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 2023 հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	20,434,604	18,597,200
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	19,332,706	18,124,385
- Այլ երկրների պետական արժեթղթեր	-	11,657,843
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	39,767,310	48,379,428
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- BB- -ից BB վարկանիշով	5,643,417	5,115,065
- վարկանիշ չունեցող	1,098,254	1,030,260
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	6,741,671	6,145,325
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	46,508,981	54,524,753
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	14,732,571	6,663,688
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	14,732,571	6,663,688
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	14,732,571	6,663,688
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	61,241,552	61,188,441
Պարտքային կորստի պահուստ	(225,970)	(180,337)
Ընդամենը գուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	61,015,582	61,008,104

(գ) Ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

	31 Դեկտեմբերի 24			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	8,153,577	-	-	8,153,577

31 Դեկտեմբերի 24				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
- B- -ից B+ վարկանիշով	1,397,732	-	-	1,397,732
- վարկանիշ չունեցող*	5,046,056	-	-	5,046,056
Հաշվեկշռային արժեք	14,597,365	-	-	14,597,365

31 դեկտեմբերի 2023թ.				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող վարկային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող վարկային կորուստներ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեզրկվածներ</i>				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	7,683,882	-	-	7,683,882
- B- -ից B+ վարկանիշով	970,345	-	-	970,345
- վարկանիշ չունեցող	1,790,735	-	-	1,790,735
Հաշվեկշռային արժեք	10,444,962	-	-	10,444,962

31 Դեկտեմբերի 24				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
<i>Անորոշիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեզրկվածներ</i>				
BB- -ից BB+ վարկանիշով	60,143,298	-	-	60,143,298
վարկանիշ չունեցող*	1,098,254	-	-	1,098,254
Կորստի պահուստ	(225,970)	-	-	(225,970)
Հաշվեկշռային արժեք	61,015,582	-	-	61,015,582

հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
AAA վարկանիշով	11,657,843	-	-	11,657,843
BB- -ից BB+ վարկանիշով	48,500,338	-	-	48,500,338
վարկանիշ չունեցող	1,030,260	-	-	1,030,260
Կորստի պահուստ	(180,337)	-	-	(180,337)
Հաշվեկշռային արժեք	61,008,104	-	-	61,008,104

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշները:

Բանկը վաճառում է արժեթղթեր հետզման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետզման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Բանկի կողմից պարտագանցման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապահանջել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է հետզման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներում (Ծանոթագրություն 20): Այս գործարքներն իրականացվում են փոխառվածության, արժեթղթերի փոխառության և փոխառվածություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

16 Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

	31 Դեկտեմբերի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Ներդրում Իդրամ ՍՊԸ-ում – սկզբնական արժեք	7,000,000	7,000,000
Իդրամ ՍՊԸ-ի հետձեռքբերումային շահույթ	568,836	575,245
Ընդամենը	7,568,836	7,575,245

Աստիճանավոր կազմակերպություններում ներդրումները ներկայացնում են Իդրամ ՍՊԸ-ի բաժնետիրական կապիտալի 24 տոկոսը, որը ձեռք է բերվել 2023 թվականին 7,000,000 հազար դրամ արժեքով: Բանկի աստիճանավոր կազմակերպությունը Իդրամ վճարային համակարգի օպերատորն է: Իդրամ ՍՊԸ-ի հիմնադրման և գործունեության վայրը Հայաստանն է:

Աստիճանավոր կազմակերպություններում ներդրումները հաշվառվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով և սկզբնապես ճանաչվում են սկզբնական արժեքով, ներառյալ գուղվիլը:

17 Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	31 Դեկտեմբերի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ի պարտավորություններ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոզիտացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	6,140,000	7,137,500
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	18,029,700	17,026,587
Ընդամենը ՀՀ ԿԲ-ի պարտավորություններ	24,169,700	24,164,087
Վարկեր		
Եվրասիական տնտեսական միության բանկեր և այլ ֆինանսական կազմակերպություններ		
վարկանիշ չունեցող	6,428,732	6,169,192
Հայկական բանկեր		
վարկանիշ չունեցող	1,081	-
Ընդամենը վարկեր	6,429,813	6,169,192
Ավանդներ		
Ոչ ռեզիդենտ բանկեր		
A- -ից A+ վարկանիշով	5,236,402	3,456,275
BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	11,297,568	8,144,421
BB- -ից BB+ վարկանիշով	-	3,584,316
վարկանիշ չունեցող	5,208,584	-
Ընդամենը ավանդներ	21,742,554	15,185,012
Այլ փոխատվություններ		
Հայկական բանկեր		
BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	-	-
BB- -ից BB+ վարկանիշով	76	104,809
B- -ից B+ վարկանիշով	-	1,860
վարկանիշ չունեցող	100,610	82,831
Ոչ ռեզիդենտ բանկեր		
AA- -ից AA վարկանիշով	1,296,845	1,347,463
A- -ից A+ վարկանիշով	73,965	3,102,566
BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	62,083	-
վարկանիշ չունեցող	-	-
Վճարային համակարգեր	6,028,945	5,202,747
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ	2,413,519	8,973,232
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	62,318,110	64,333,799

Պարտքային կորստի պահուստ	(229,467)	(818,722)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	62,088,643	63,515,077

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտներով միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2023թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2023թ-ին՝ 18%): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 14), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստների գծով Բանկը պետք է յուրաքանչյուր օրվա ավարտի դրությամբ պահի նվազագույն մնացորդ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառվում են բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում:

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Բանկն ունի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակ

	31 Դեկտեմբերի 24			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
հազ. դրամ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
AA- ից AAA վարկանիշով	1,296,845	-	-	1,296,845
A- ից A վարկանիշով	5,310,367	-	-	5,310,367

BBB- -ից BBB+ վարկանիշով վարկանիշ չունեցող*	11,359,651	-	-	11,359,651
Կորստի պահուստ	(229,467)	-	-	(229,467)
Հաշվեկշռային արժեք	62,088,643	-	-	62,088,643

31 դեկտեմբերի 2023 թ.

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	12-ամսյա ակնկալվող վարկային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող վարկային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող վարկային կորուստներ	
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ				
- AA- -ից AAA վարկանիշով	1,347,463	-	-	1,347,463
- A- -ից A+ վարկանիշով	6,558,841	-	-	6,558,841
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	8,144,421	-	-	8,144,421
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	3,689,125	-	-	3,689,125
- B- -ից B+ վարկանիշով	1,860	-	-	1,860
- վարկանիշ չունեցող*	44,592,089	-	-	44,592,089
Կորստի պահուստ	(818,722)	-	-	(818,722)
Հաշվեկշռային արժեք	63,515,077	-	-	63,515,077

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխառվածությունները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշերից:

18 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	31 Դեկտեմբերի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		
վարկանիշ չունեցող	14,620,460	8,615,278
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք համախառն գումարներ	14,620,460	8,615,278
Պարտքային կորստի պահուստ	(14,038)	(8,491)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գուտ գումարներ	14,606,422	8,606,787

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են խոշոր տեղական ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024 դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների (Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթերի) իրական արժեքը կազմում է 15,582,102 հազար դրամ (2023թ-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 9,100,187 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխառության, արժեթղթերի փոխառության և փոխառության ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

19 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	31/12/24	31/12/23
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	57,759,136	45,804,223
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,991,108	2,217,984
Վարկեր առևտրային ընկերություններին	5,482,982	5,085,211
Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,371,827	3,071,223
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	10,523,256	8,671,976
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	78,128,309	64,850,617
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	49,035,876	42,163,245
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	21,072,027	20,275,538
Էքսպրես վարկեր	34,399,291	20,665,520
Ոսկու գրավով վարկեր	8,608,471	7,089,734
Վարկային գծեր	2,898,359	2,196,471
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր	7,138,083	3,307,863
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	959,133	1,047,736
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	2,900,474	1,913,070
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	127,011,714	98,659,177
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր	205,140,023	163,509,794
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,281,022)	(4,625,294)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող զուտ վարկեր	200,859,001	158,884,500

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 Դեկտեմբերի 2024թ.			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին**				
նշ ժամկետանց	57,244,452	-	514,684	57,759,136
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	57,244,452	-	514,684	57,759,136
Պարտքային կորստի պահուստ	(935,224)	-	(405,103)	(1,340,327)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	56,309,228	-	109,581	56,418,809
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
նշ ժամկետանց	1,991,108	-	-	1,991,108
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,991,108	-	-	1,991,108
Պարտքային կորստի պահուստ	(13,803)	-	-	(13,803)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,977,305	-	-	1,977,305
Վարկեր առևտրային ընկերություններին				
նշ ժամկետանց	5,399,478	-	-	5,399,478
մինչև 30 օր ժամկետանց	17,783	-	-	17,783
31-90 օր ժամկետանց	-	-	65,721	65,721
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային ընկերություններին	5,417,261	-	65,721	5,482,982
Պարտքային կորստի պահուստ	(43,075)	-	(27,505)	(70,580)
Ընդամենը զուտ վարկեր առևտրային ընկերություններին	5,374,186	-	38,216	5,412,402
Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին				
նշ ժամկետանց	2,371,827	-	-	2,371,827
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,371,827	-	-	2,371,827
Պարտքային կորստի պահուստ	(21,422)	-	-	(21,422)
Ընդամենը զուտ վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,350,405	-	-	2,350,405

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց				
ոչ ժամկետանց	10,469,179	14,169	-	10,483,348
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	564	7,262	7,826
31-90 օր ժամկետանց	-	-	2,534	2,534
91-180 օր ժամկետանց	-	-	29,290	29,290
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	258	258
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	10,469,179	14,733	39,344	10,523,256
Պարտքային կորստի պահուստ	(130,849)	(361)	(20,816)	(152,026)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	10,338,330	14,372	18,528	10,371,230
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	77,493,827	14,733	619,749	78,128,309
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով	(1,144,373)	(361)	(453,424)	(1,598,158)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	76,349,454	14,372	166,325	76,530,151

31 Դեկտեմբերի 2024թ.

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
ոչ ժամկետանց	48,499,263	194,963	218,506	48,912,732
մինչև 30 օր ժամկետանց	14,332	10,611	8,726	33,669
31-90 օր ժամկետանց	-	-	89,475	89,475
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	48,513,595	205,574	316,707	49,035,876
Պարտքային կորստի պահուստ	(23,046)	(639)	(112,843)	(136,528)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	48,490,549	204,935	203,864	48,899,348
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
ոչ ժամկետանց	19,973,853	223,757	267,547	20,465,157
մինչև 30 օր ժամկետանց	16,989	158,841	72,411	248,241
31-90 օր ժամկետանց	-	4,460	179,911	184,371
91-180 օր ժամկետանց	-	-	88,219	88,219
181-360 օր ժամկետանց	-	-	6,361	6,361

ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	79,678	79,678
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	19,990,842	387,058	694,127	21,072,027
Պարտքային կորստի պահուստ	(94,403)	(10,812)	(209,574)	(314,789)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	19,896,439	376,246	484,553	20,757,238
31 Դեկտեմբերի 2024թ.				
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Էքսպրես վարկեր				
նշ ժամկետանց	32,201,225	269,041	160,422	32,630,688
մինչև 30 օր ժամկետանց	90,126	293,713	72,650	456,489
31-90 օր ժամկետանց	118	32,953	344,582	377,653
91-180 օր ժամկետանց	-	-	544,780	544,780
181-360 օր ժամկետանց	-	-	375,160	375,160
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	14,521	14,521
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր	32,291,469	595,707	1,512,115	34,399,291
Պարտքային կորստի պահուստ	(705,543)	(60,083)	(1,009,448)	(1,775,074)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր	31,585,926	535,624	502,667	32,624,217
Ոսկու գրավով վարկեր				
նշ ժամկետանց	8,329,538	65,108	20,618	8,415,264
մինչև 30 օր ժամկետանց	31,582	121,926	4,726	158,234
31-90 օր ժամկետանց	-	3,219	26,344	29,563
91-180 օր ժամկետանց	-	-	2,501	2,501
181-360 օր ժամկետանց	-	-	893	893
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	2,016	2,016
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	8,361,120	190,253	57,098	8,608,471
Պարտքային կորստի պահուստ	(16,928)	(6,645)	(37,669)	(61,242)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	8,344,192	183,608	19,429	8,547,229
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր				
նշ ժամկետանց	7,039,216	8,075	3,896	7,051,187
մինչև 30 օր ժամկետանց	7,313	19,434	6,064	32,811
31-90 օր ժամկետանց	-	2,679	17,075	19,754
91-180 օր ժամկետանց	-	-	14,259	14,259

181-360 օր ժամկետանց	-	-	19,764	19,764
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	308	308
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր	7,046,529	30,188	61,366	7,138,083
Պարտքային կորստի պահուստ	(65,214)	(3,838)	(44,853)	(113,905)
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով զուտ վարկեր	6,981,315	26,350	16,513	7,024,178
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
նշ ժամկետանց	958,516	-	-	958,516
մինչև 30 օր ժամկետանց	617	-	-	617
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	959,133	-	-	959,133
Պարտքային կորստի պահուստ	(682)	-	-	(682)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	958,451	-	-	958,451

31 Դեկտեմբերի 2024թ.

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկային գծեր				
նշ ժամկետանց	2,774,815	14,818	7,007	2,796,640
մինչև 30 օր ժամկետանց	541	12,270	3,433	16,244
31-90 օր ժամկետանց	-	504	31,156	31,660
91-180 օր ժամկետանց	-	-	28,003	28,003
181-360 օր ժամկետանց	-	-	16,620	16,620
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	9,192	9,192
Ընդամենը համախառն վարկային գծեր	2,775,356	27,592	95,411	2,898,359
Պարտքային կորստի պահուստ	(24,558)	(3,669)	(69,718)	(97,945)
Ընդամենը զուտ վարկային գծեր	2,750,798	23,923	25,693	2,800,414
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց				
նշ ժամկետանց	2,650,503	19,003	61,272	2,730,778
մինչև 30 օր ժամկետանց	8,432	22,171	17,171	47,774
31-90 օր ժամկետանց	-	3,021	56,910	59,931
91-180 օր ժամկետանց	-	-	49,884	49,884
181-360 օր ժամկետանց	-	-	5,178	5,178

ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	6,929	6,929
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	2,658,935	44,195	197,344	2,900,474
Պարտքային կորստի պահուստ	(39,911)	(4,204)	(138,584)	(182,699)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	2,619,024	39,991	58,760	2,717,775
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	122,596,979	1,480,567	2,934,168	127,011,714
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով	(970,285)	(89,890)	(1,622,689)	(2,682,864)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	121,626,694	1,390,677	1,311,479	124,328,850

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև ներկայացված են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 2024 թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	61,510,940	278,167	3,061,510	64,850,617
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,055,524	(1,055,524)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,152,982)	1,173,800	(20,818)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	(97,742)	97,742	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	52,616,189	-	-	52,616,189
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(47,390,615)	(26,722)	(2,425,225)	(49,842,562)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	10,854,769	(257,245)	(11,177)	10,586,347
Վերադարձ/(Դուրսգրումներ)	-	-	(82,282)	(82,282)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	77,493,825	14,734	619,750	78,128,309

հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 2024 թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – Ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	94,861,741	1,983,173	1,814,263	98,659,177
Տեղափոխում 1-ին փուլ	6,672,256	(6,672,256)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(11,659,417)	12,197,347	(537,930)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(383,372)	(3,883,302)	4,266,674	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	115,078,057	-	-	115,078,057
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(86,293,863)	(2,270,903)	(1,225,298)	(89,790,064)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	4,321,586	126,504	(631,692)	3,816,398
Վերադարձ/(Գուրսագրումներ)	-	-	(751,854)	(751,854)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	122,596,988	1,480,563	2,934,163	127,011,714

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2023թ.			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին**				
նչ ժամկետանց	43,000,154	-	538,641	43,538,795
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	2,265,428	2,265,428
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	43,000,154	-	2,804,069	45,804,223
Պարտքային կորստի պահուստ	(644,208)	-	(1,725,361)	(2,369,569)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	42,355,946	-	1,078,708	43,434,654
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
նչ ժամկետանց	2,217,984	-	-	2,217,984
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	2,217,984	-	-	2,217,984
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,461)	-	-	(6,461)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	2,211,523	-	-	2,211,523

Վարկեր առևտրային ընկերություններին

ոչ ժամկետանց	4,902,110	-	17,039	4,919,149
181-360 օր ժամկետանց	-	-	27,251	27,251
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	138,811	138,811
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային ընկերություններին	4,902,110	-	183,101	5,085,211
Պարտքային կորստի պահուստ	(34,037)	-	(106,571)	(140,608)
Ընդամենը զուտ վարկեր առևտրային ընկերություններին	4,868,073	-	76,530	4,944,603

Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին

ոչ ժամկետանց	3,038,648	-	-	3,038,648
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	32,575	32,575
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	3,038,648	-	32,575	3,071,223
Պարտքային կորստի պահուստ	(22,113)	-	-	(22,113)
Ընդամենը զուտ վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	3,016,535	-	32,575	3,049,110

31 դեկտեմբերի 2023թ.

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց				
ոչ ժամկետանց	8,352,045	275,361	13,294	8,640,700
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	2,485	-	2,485
31-90 օր ժամկետանց	-	321	2,802	3,123
181-360 օր ժամկետանց	-	-	258	258
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	25,410	25,410
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	8,352,045	278,167	41,764	8,671,976
Պարտքային կորստի պահուստ	(63,012)	(28,958)	(22,504)	(114,474)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	8,289,033	249,209	19,260	8,557,502
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	61,510,941	278,167	3,061,509	64,850,617
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով	(769,831)	(28,958)	(1,854,436)	(2,653,225)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	60,741,110	249,209	1,207,073	62,197,392

	31 դեկտեմբերի 2023թ.			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
ոչ ժամկետանց	41,771,897	156,789	71,835	42,000,521
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	47,506	16,074	63,580
31-90 օր ժամկետանց	-	1,760	6,755	8,515
91-180 օր ժամկետանց	-	-	48,830	48,830
181-360 օր ժամկետանց	-	-	19,148	19,148
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	22,651	22,651
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	41,771,897	206,055	185,293	42,163,245
Պարտքային կորստի պահուստ	(48,577)	(3,625)	(50,748)	(102,950)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	41,723,320	202,430	134,545	42,060,295
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
ոչ ժամկետանց	18,877,584	253,318	321,314	19,452,216
մինչև 30 օր ժամկետանց	15,300	263,194	53,612	332,106
31-90 օր ժամկետանց	-	74,820	132,734	207,554
91-180 օր ժամկետանց	-	-	126,805	126,805
181-360 օր ժամկետանց	-	-	55,262	55,262
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	101,595	101,595
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	18,892,884	591,332	791,322	20,275,538
Պարտքային կորստի պահուստ	(169,160)	(39,106)	(255,612)	(463,878)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	18,723,724	552,226	535,710	19,811,660
31 դեկտեմբերի 2023թ.				
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Էքսպրես վարկեր				
ոչ ժամկետանց	19,374,517	273,743	67,697	19,715,957
մինչև 30 օր ժամկետանց	5,666	217,197	19,158	242,021
31-90 օր ժամկետանց	-	200,526	102,707	303,233
91-180 օր ժամկետանց	-	-	231,596	231,596
181-360 օր ժամկետանց	-	-	172,713	172,713

Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր	19,380,183	691,466	593,871	20,665,520
Պարտքային կորստի պահուստ	(526,796)	(124,696)	(420,163)	(1,071,655)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր	18,853,387	566,770	173,708	19,593,865
Ոսկու գրավով վարկեր				
նչ ժամկետանց	6,784,759	69,198	22,318	6,876,275
մինչև 30 օր ժամկետանց	4,736	123,951	3,062	131,749
31-90 օր ժամկետանց	-	43,219	17,773	60,992
91-180 օր ժամկետանց	-	-	15,535	15,535
181-360 օր ժամկետանց	-	-	1,980	1,980
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	3,203	3,203
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	6,789,495	236,368	63,871	7,089,734
Պարտքային կորստի պահուստ	(21,756)	(15,267)	(43,246)	(80,269)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	6,767,739	221,101	20,625	7,009,465
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր				
նչ ժամկետանց	3,218,963	11,139	2,106	3,232,208
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	17,360	1,890	19,250
31-90 օր ժամկետանց	-	11,243	2,981	14,224
91-180 օր ժամկետանց	-	-	15,534	15,534
181-360 օր ժամկետանց	-	-	25,588	25,588
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	1,059	1,059
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր	3,218,963	39,742	49,158	3,307,863
Պարտքային կորստի պահուստ	(32,420)	(8,669)	(36,067)	(77,156)
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով զուտ վարկեր	3,186,543	31,073	13,091	3,230,707
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
նչ ժամկետանց	1,047,736	-	-	1,047,736
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,047,736	-	-	1,047,736
Պարտքային կորստի պահուստ	(100)	-	-	(100)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,047,636	-	-	1,047,636

31 դեկտեմբերի 2023թ.

1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	-------------------------------

Վարկային գծեր

ոչ ժամկետանց	2,112,987	13,613	697	2,127,297
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	9,077	770	9,847
31-90 օր ժամկետանց	-	11,498	4,019	15,517
91-180 օր ժամկետանց	-	-	22,594	22,594
181-360 օր ժամկետանց	-	-	14,261	14,261
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	6,955	6,955
Ընդամենը համախառն վարկային գծեր	2,112,987	34,188	49,296	2,196,471
Պարտքային կորստի պահուստ	(25,047)	(8,421)	(38,414)	(71,882)
Ընդամենը զուտ վարկային գծեր	2,087,940	25,767	10,882	2,124,589

Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց

ոչ ժամկետանց	1,647,330	10,570	46,691	1,704,591
մինչև 30 օր ժամկետանց	266	171,073	3,827	175,166
31-90 օր ժամկետանց	-	2,379	4,636	7,015
91-180 օր ժամկետանց	-	-	14,275	14,275
181-360 օր ժամկետանց	-	-	9,488	9,488
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	2,535	2,535
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,647,596	184,022	81,452	1,913,070
Պարտքային կորստի պահուստ	(21,686)	(33,400)	(49,093)	(104,179)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,625,910	150,622	32,359	1,808,891
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	94,861,741	1,983,173	1,814,263	98,659,177
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով	(845,542)	(233,184)	(893,343)	(1,972,069)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	94,016,199	1,749,989	920,920	96,687,108

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

հազ. դրամ

31 դեկտեմբերի 2023 թ.

1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
-----------	-----------	-----------	----------

Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	40,913,012	584,223	3,270,370	44,767,605
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(301)	301	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(11,360)	(4,336)	15,696	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	38,447,695	-	-	38,447,695
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(18,560,378)	(302,040)	(268,296)	(19,130,714)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	722,273	19	56,631	778,923
Դուրսգրումներ	-	-	(12,892)	(12,892)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	61,510,941	278,167	3,061,509	64,850,617

հազ. դրամ

31 դեկտեմբերի 2023 թ.

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	77,908,270	1,218,668	1,855,352	80,982,290
Տեղափոխում 1-ին փուլ	129,514	(123,031)	(6,483)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,869,449)	1,883,956	(14,507)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,380,040.0)	(397,707)	1,777,747	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	48,533,294	-	-	48,533,294
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(28,694,598)	(399,313)	(614,471)	(29,708,382)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	234,750	(199,400)	(77,161)	(41,811)
Դուրսգրումներ	-	-	(1,106,214)	(1,106,214)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	94,861,741	1,983,173	1,814,263	98,659,177

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 29-ի (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են գնահատման վարկունակության տեսանկյունից և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի առավել տեղին ցուցանիշն է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

(ii) Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 90% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Սպառողական վարկերի և ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկերի համար ապահովություն է ծառայում հիմնականում անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այս վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Էքսպրես վարկերը գրավով ապահովված չեն:

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 100% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Դրամական միջոցների գրավով վարկերի և վարկային գծերի մի մասի դիմաց գրավադրված են բարձր իրացվելի ակտիվները, որոնք ներառում են ավանդները, Բանկի կողմից թողարկված ձեռք բերված պարտքային արժեթղթերը և ընթացիկ հաշիվները:

Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկերը և վարկային գծերի մի մասը գրավով ապահովված չեն:

(iii) Առգրավված գրավ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է հիմնականում անշարժ գույքը:

	31 Դեկտեմբերի 24	31 Դեկտեմբերի 23
	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,709,765	3,098,462
Ավելացումներ	30,173	210,620
Վաճառք	(521,851)	(599,317)
Արժեզրկում	(197,557)	-
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	2,020,530	2,709,765

Առգրավման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է պարտագանցումով վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Առգրավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այդպիսի ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետում:

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

	<i>31 Դեկտեմբերի 2024</i>	<i>31 Դեկտեմբերի 2023</i>
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Առևտուր և ֆինանսներ	18,883,518	14,507,622
Արդյունաբերություն	7,220,295	8,506,577
Շինարարություն	1,593,649	1,660,967
Էներգետիկայի ոլորտ	4,154,319	4,782,196
Հանքարդյունաբերություն	5,868,740	-
Հանգստի կազմակերպման ոլորտ	12,010,536	12,053,910
Սպասարկման ոլորտ	6,808,823	10,200,655
Տրանսպորտ և կապ	2,878,114	812,050
Գյուղատնտեսություն, անտառտնտեսություն և փայտամշակում	100,893	174,476
Անշարժ գույք	7,546,820	6,128,399
Այլ	11,062,602	6,023,765
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	127,011,714	98,659,177
	205,140,023	163,509,794
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,281,022)	(4,625,294)
	200,859,001	158,884,500

(ե) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ի (զ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի՝ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

20 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը 30 Սեպտեմբերի 2024թ.	3,861,988	1,633,768	5,020,039	2,608,521	162,200	4,569,358	17,855,874
Ավելացումներ	3,836	31,765	322,764	33,139	-	511,369	902,873
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(364)	(23,931)	(10,445)	-	-	(34,740)
Վերադասակարգումներ	-	(2,750)	228	2,522	-	-	-
Մնացորդը 31 Դեկտեմբերի 2024թ.	3,865,824	1,662,419	5,319,100	2,633,737	162,200	5,080,727	18,724,007
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 30 Սեպտեմբերի 2024թ.	1,153,184	272,699	2,573,306	1,361,211	81,031	1,927,954	7,369,385
Ավելացումներ	18,275	22,817	143,755	72,819	4,658	189,001	451,325
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(15,830)	(10,225)	-	-	(26,055)
Վերադասակարգումներ	-	(25)	-	25	-	-	-
Մնացորդը 30 Սեպտեմբերի 2024թ.	1,171,459	295,491	2,701,231	1,423,830	85,689	2,116,955	7,794,655
Հաշվեկշռային արժեք							
Մնացորդը 31 Դեկտեմբերի 2024թ.	2,694,365	1,366,928	2,617,869	1,209,907	76,511	2,963,772	10,929,352
<i>Մնացորդը 30 Սեպտեմբերի 2024թ.</i>	<i>2,708,804</i>	<i>1,361,069</i>	<i>2,446,733</i>	<i>1,247,310</i>	<i>81,169</i>	<i>2,641,404</i>	<i>10,486,489</i>

հազ. դրամ	Շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը 30 Սեպտեմբերի 2023թ.	3,966,652	1,039,443	3,237,508	1,863,358	138,870	3,624,297	13,870,128
Ավելացումներ	15,094	174,196	1,228,016	418,529	1,000	619,663	2,456,498
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(1,331)	(734)	-	(4,057)	(6,122)
Տեղափոխում վերագն պահուստից	(123,894)	-	-	-	-	-	(123,894)
Վերադասակարգումներ	-	58,703	8,250	(58,703)	-	(8,250)	-
Մնացորդը 31 Դեկտեմբերի 2023թ.	3,857,852	1,272,342	4,472,443	2,222,450	139,870	4,231,653	16,196,610
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 30 Սեպտեմբերի 2023թ.	1,091,822	207,789	2,095,006	1,174,943	81,152	1,538,523	6,189,235
Ավելացումներ	19,707	13,710	91,496	52,386	3,971	160,363	341,633
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(1,332)	(715)	-	(4,057)	(6,104)
Տեղափոխում վերագն պահուստից	(15,329)	-	-	-	-	-	(15,329)
Վերադասակարգումներ	-	-	423	-	-	(423)	-
Մնացորդը 31 Դեկտեմբերի 2023թ.	1,096,200	221,499	2,185,593	1,226,614	85,123	1,694,406	6,509,435
Հաշվեկշռային արժեք							
Մնացորդը 31 Դեկտեմբերի 2023թ.	2,761,652	1,050,843	2,286,850	995,836	54,747	2,537,247	9,687,175
<i>Մնացորդը 30 Սեպտեմբերի 2023թ.</i>	<i>2,874,830</i>	<i>831,654</i>	<i>1,142,502</i>	<i>688,415</i>	<i>57,718</i>	<i>2,085,774</i>	<i>7,680,893</i>

(ա) Վերագնահատված ակտիվներ

Սկսած 2023 թ. ֆինանսական տարվանից, Բանկը կամավոր փոփոխություն է կատարել հիմնական միջոցների «հող և շենքեր» կատեգորիայի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ՝ վերագնահատման մոդելից անցնելով սկզբնական արժեքի մոդել՝ համաձայն ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ»:

Ղեկավարությունը կարծում է, որ սկզբնական արժեքի մոդելն ավելի հուսալի և բովանդակալից ներկայացում է ապահովում օգտվողների համար՝ հաշվի առնելով նաև շուկայական պրակտիկան: Բանկի հիմնական գործառնություններն են վարկերի տրամադրումը և ավանդների ընդունումը: Բանկը չի վաճառում իր հողն ու շինությունները, և դրանց արժեքը հիմնականում իրացվում է շարունակական օգտագործման միջոցով: Հետևաբար, Ղեկավարությունը գտնում է, որ իրական արժեքի հաշվառումը չի ներկայացնում այդ ակտիվների բիզնես նպատակը: Բացի այդ, Հայաստանի անշարժ գույքի շուկան համեմատաբար փոքր է, ուստի գույքերի գնահատումը հաճախ պահանջում է էական դատողություններ, և գույքերի իրական արժեքները սովորաբար բավականին զգայուն են գնահատման մեջ օգտագործվող հիմնական տվյալների՝ ողջամիտ հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ: Այսպիսով, Ղեկավարությունն ակնկալում է, որ Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողները պետք է ավելի շատ ապավինեն սկզբնական արժեքի մոդելին, քան գույքի իրական արժեքով գնահատմանը:

21 Վարձակալության գծով պարտավորություններ/ Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, օրինակ՝ հաճախորդների սպասարկման կենտրոնի տարածքներ, սովորաբար 5-10 տարի ժամկետով: Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	<i>31 Դեկտեմբերի 24</i> հազ. դրամ	<i>31 Դեկտեմբերի 23</i> հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,188,475	2,071,018
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	847,981	1,472,740
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(579,805)	(355,283)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	3,456,651	3,188,475

(բ) Վարձակալության գծով պարտավորություններ

	<i>31 Դեկտեմբերի 24</i> հազ. դրամ	<i>31 Դեկտեմբերի 23</i> հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	898,886	748,312
Մեկից երկու տարի ժամկետով	880,687	742,912
Երկուսից հինգ տարի ժամկետով	2,243,688	2,031,953
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	1,167,432	1,389,337
Ընդամենը չզեղչված վարձակալության գծով վճարվելիք գումար	5,190,693	4,912,514
Զվաստակած ֆինանսական ծախսեր	(1,391,287)	(1,497,123)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,799,406	3,415,391

(զ) Ծախսերում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	<u>31 Դեկտեմբերի 24</u> հազ. դրամ	<u>31 Դեկտեմբերի 23</u> հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	579,805	355,283
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	291,080	256,327
Կարճաժամկետ վարձակալություններին վերաբերող ծախսեր	<u>67,526</u>	<u>60,405</u>

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	<u>31 Դեկտեմբերի 24</u> հազ. դրամ	<u>31 Դեկտեմբերի 23</u> հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,415,391	2,194,220
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված		
Մարումներ	(970,458)	(276,834)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(970,458)	(276,834)
Այլ փոփոխություններ		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացումներ	1,351,241	1,499,766
Վճարված տոկոսներ	(393,099)	(255,887)
Տոկոսային ծախս	393,231	255,887
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	3,100	(1,761)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	<u>3,799,406</u>	<u>3,415,391</u>

22 Այլ ակտիվներ

	<u>31 Դեկտեմբերի 24</u> հազ. դրամ	<u>31 Դեկտեմբերի 23</u> հազ. դրամ
Այլ ստացվելիք գումարներ	3,299,563	2,177,192
Պարտքային կորստի պահուստ*	(11,257)	(35,336)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	<u>3,288,306</u>	<u>2,141,856</u>
Կանխավճարներ	710,192	1,240,000
Նյութեր	130,483	115,991
Այլ	67,539	132,161
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	<u>908,214</u>	<u>1,488,152</u>
Ընդամենը այլ ակտիվներ	<u>4,196,520</u>	<u>3,630,008</u>

23 Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ

	<i>31 Դեկտեմբերի 24</i>	<i>31 Դեկտեմբերի 23</i>
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ժամկետային ավանդներ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	20,710,547	7,516,031
Գրավով ապահովված վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	13,458,324	13,770,199
Առևտրային բանկերից ստացված վարկեր	3,207,551	2,253,569
Գրավով ապահովված վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	10,785,717	10,514,220
Ընթացիկ հաշիվներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	23,107,393	22,996,059
Լոբո հաշիվներ	166,269	86,371
Այլ պարտավորություններ	275,612	173,966
	71,711,413	57,310,415

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	<i>31.12.2024</i>	<i>31.12.2023</i>
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	24,284,419	15,911,004
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր ներգրավված միջոցներից	3,678,363	11,517,477
Ներգրավված միջոցների մարում	(3,706,737)	(3,290,975)
Արտաթույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(28,374)	8,226,502
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	1,818,185	1,479,180
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(1,830,189)	(1,332,267)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	24,244,041	24,284,419

24 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	<i>31 Դեկտեմբերի 24</i>	<i>31 Դեկտեմբերի 23</i>
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ի հետ հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,016,880	8,010,540
Բանկերի հետ հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,078,708	-
	17,095,588	8,010,540

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետզման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված էին ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ 15,118,154 հազար դրամ գումարով Բանկի սեփական արժեթղթերը: (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 6,663,688 հազար դրամ):

25 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	<i>31 Դեկտեմբերի 24</i> հազ. դրամ	<i>31 Դեկտեմբերի 23</i> հազ. դրամ
Պարտքային արժեթղթեր՝ թողարկված ԱՄՆ դոլարով	14,051,288	13,483,659
Պարտքային արժեթղթեր՝ թողարկված ՀՀ դրամով	3,068,934	2,023,192
	17,120,222	15,506,851

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	<i>31 Դեկտեմբերի 24</i> հազ. դրամ	<i>31 Դեկտեմբերի 23</i> հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	15,506,851	12,895,735
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	8,500,163	6,208,154
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(7,416,253)	(3,982,629)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	1,083,910	2,225,525
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	235,412	392,467
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	759,633	672,885
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(465,584)	(679,761)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	17,120,222	15,506,851

26 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	<i>31 Դեկտեմբերի 24</i> հազ. դրամ	<i>31 Դեկտեմբերի 23</i> հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցայսհանջ ավանդներ		
Ֆիզիկական անձիք	79,740,032	74,648,137
Իրավաբանական անձիք	63,063,828	85,792,780
Ժամկետային ավանդներ		
Ֆիզիկական անձիք	47,045,823	41,138,971
Իրավաբանական անձիք	33,170,339	8,340,237
	223,020,022	209,920,125

27 Այլ պարտավորություններ

	31 Դեկտեմբերի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	3,441,730	2,543,994
Վճարային համակարգերին վճարվելիք գումարներ	1,299,145	437,760
Զհաշվանցված գործարքներ	1,151,324	985,565
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,172,723	1,219,207
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	8,064,922	5,186,526
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,114,830	922,471
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	161,165	204,470
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,275,995	1,126,941
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	9,340,917	6,313,467

28 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 679,437 սովորական բաժնետոմսից (2023թ-ին՝ 679,437): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 50,000 դրամ (2023թ-ին՝ 50,000 դրամ):

2024թ. ընթացքում սովորական բաժնետոմսեր չեն թողարկվել (2023թ-ին նույնպես չէին թողարկվել): Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2023 թվականին Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը որոշել է բաշխել 2023 թվականի համար 3,400,000 հազար ՀՀ դրամ միջանկյալ շահաբաժին՝ մեկ բաժնետոմսի դիմաց 5 հազար դրամ շահաբաժնով:

2024 թվականին Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը որոշել է բաշխել 2023 թվականի համար ևս 1,600,000 հազար ՀՀ դրամ շահաբաժին՝ մեկ բաժնետոմսի դիմաց 2.35 հազար դրամ շահաբաժնով:

29 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Բանկի գործառնությունների կենսական տարրը: Ֆինանսական ռիսկը, շուկայական ռիսկը, վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, գործառնական և իրավական ռիսկերը և համբավը վտանգող ռիսկն այն հիմնական (նշանակալի) ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափերը և հսկողության մեխանիզմները, անընդհատ վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների և ծառայությունների փոփոխությունները և հայտնվող լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է նշանակալի ռիսկերի և կապիտալի մասին հաշվետվությունների ներկայացման համակարգ:

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման տնօրինության ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին: Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը չի ենթարկվում և հաշվետու չէ համապատասխան ռիսկերն ընդունող բաժիններին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը և ներքին աուդիտի ծառայությունը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են վարկային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականությունը և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ վարկային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Վարկային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Վարկային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկի դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է վարկային ռիսկին, շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկի դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Կորպորատիվ վարկավորման վարչություն, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկի դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման տնօրինության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Կորպորատիվ վարկավորման վարչության և Ռիսկերի կառավարման տնօրինության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, անվտանգության ծառայության, ֆինանսական բաժինների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է վարկային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառու կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատների վարկավորման վարչության կողմից՝ կամ կիրառելով ավտոմատացված համակարգ գնահատման մոդելների օգտագործմամբ, կամ Ռիսկերի կառավարման տնօրինության միջոցով:

Բացի առանձին վարկերի վերլուծությունից, Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը վարկային պորտֆելը գնահատում է վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Վարկային ռիսկ. Ակնկալվող վարկային կորուստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi) կետում:

Վարկային ռիսկի նշանակալի ան

Որոշելու համար, արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման ռիսկը նշանակալիորեն անել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, արդյոք տեղի է ունցել վարկային ռիսկի նշանակալի ան՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է վարկային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Բանկն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի նշանակալի ան.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության փոփոխությունները,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Բանկի վարկառուների ենթարկվածությունը վարկային ռիսկին կանոնավոր կերպով հսկվում է, որի արդյունքում կարող է ի հայտ գալ վարկային ռիսկի նշանակալի անի հայտանիշ: Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Շուկայում ցուցանիշների մոտեցում

Բանկն անհատական հիմունքով գնահատում է 500,000 հազար դրամը գերազանցող չմարված հաշվեկշռային և արտահաշվեկշռային մնացորդով վարկերը:

Բանկը դիտարկում է միջազգային վարկանիշային գործակալությունների տեղեկատվությունն անհատական հիմունքով գնահատվող վարկերի հետ կապված պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը գնահատելու համար: Բանկը սահմանում է պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության նվազագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն:

Խմբային հիմունքով գնահատվող

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ խմբային հիմունքով գնահատվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս անցումային մատրիցների Մարկովի մոդելում: Անցումային մատրիցները կառուցվում են նախորդ 24 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Անհատապես գնահատված - Պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստ

Անհատական հիմունքով գնահատվող գրավով ապահովված վարկերի պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատելու համար Բանկը կիրառում է հետևյալ ենթադրությունները.

- անշարժ գույք հանդիսացող գրավի արժեքը նվազեցվում է 20%-40%-ով,
- գրավի իրացման ժամկետը գնահատվում է 12-36 ամիս՝ կախված գրավի տեսակից, աշխարհագրական տարածաշրջանից և այլն:

Խմբային հիմունքով գնահատվող գրավով չապահովված վարկերի համար պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է անցյալ ժամանակաշրջանների վերականգնման դրույքների (պարտագանցումից հետո ստացված դրամական հոսքեր) վինտաժային վերլուծության հիման վրա: Անցյալ ժամանակաշրջանների վերականգնման դրույքները գեղջվում են վերականգնման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը: Պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է հինգ տարվա պատմական տվյալները:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Բանկը ներառում է ապագայամետ տեղեկատվությունը, երբ գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելիս Բանկն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Բանկը վերլուծել և որոշակիացրել է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելների պարտքային կորուստների հիմնական մակրոտնտեսական գործոնները: Օգտագործելով պատմական տվյալների վերլուծությունը, Բանկը գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականների և ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելների պարտագանգման դրույքների միջև փոխհարաբերությունները: Վերլուծության արդյունքում Բանկը ՀՆԱ-ի իրական աճի տեմպը կիրառում է որպես ապագայամետ տեղեկատվություն ներառման հիմնական գործոն: Մակրոտնտեսական տվյալների կանխատեսումները Բանկը ստանում է երրորդ կողմից:

Բանկը կիրառում է հավանականությամբ կշռված մոտեցում ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար՝ դիտարկելով հնարավոր արդյունքների երեք սցենար: Բանկի Պարտքային ռիսկի բաժնի փորձագետները գնահատում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները:

Հարկային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և վարկառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխատվության տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրվող փոխատվությունների համար:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Բանկի պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Բանկը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը հաճախորդներին տրված վարկերի համար և 1 օր ժամկետանցությունը՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել վարկառուին:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե Բանկի քանակական մոդելների հիման վրա որոշվում է, որ ֆինանսական գործիքի մնացած ժամկետի համար պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունն աճել է ավելի քան 64%-ով:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Պարտքային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում՝ վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել պարտազանցման ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Նման դեպքերում Բանկը սահմանում է երեք ամիս ժամկետով փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Պարտազանցության սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ վարկառու ամբողջությամբ կկատարի Բանկի նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բանկը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Բանկի նկատմամբ վարկառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է հաճախորդներին տրված վարկերի համար և ավելի քան 30 օր՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Օվերդրաֆտները ժամկետանց են համարվում այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը ցածր է ընթացիկ չմարված գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն վարկառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու վարկառուի անկարողության պատճառով:

Վարկառուի հետ կապված պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Բանկը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Բանկի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Բանկի ներքում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Վերափոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են վերափոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները վերափոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով Ճանդագրություն 4 (ե) (v) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, և վերափոխումը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,

- պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե վերափոխումը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Բանկը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտագանգման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնայավում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառուն ներկա պահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտագանգման մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ փոխառուն ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և կովենանտների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ ֆիզիկական և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության շրջանակում վերափոխված ֆինանսական ակտիվների համար պարտագանգման հավանականության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, թե արդյոք փոփոխությունը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Բանկի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նման վերանայումների Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Այս գործընթացի շրջանակում Բանկը գնահատում է փոխառուի կողմից մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիտարկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման ակնկալիքը կարող է հանդես գալ որպես պարտքային առումով արժեզրկման վկայություն (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)): Անհրաժեշտ է, որ հաճախորդը հետևողականորեն ցուցադրի պարտաճանաչ վճարման վարքագիծ վեց ամսվա ընթացքում, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի պարտքային առումով արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտագանգում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունն այնքան է նվազել, որ կորստի պահուստը կարող է կրկին չափվել 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Ակնկալվող վարկային կորուստների չափում

Ակնկալվող վարկային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը,
- կորուստը պարտագանգման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտագանգման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանգման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանգման պահին:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտագանցման դեպքում: Բանկը պարտագանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտագանցման պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր սպագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայում տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները չսպիում է հաշվի առնելով պարտագանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ վարկառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Բանկը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կատարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Բանկն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

- գործիքի տեսակը,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չսպիելիս:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ դրամական միջոցների և շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար		Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
		Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆին. գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14,620,460	-	14,620,460	(14,620,460)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	14,620,460	-	14,620,460	(14,620,460)	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար		Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
		Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆին. գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8,615,278	-	8,615,278	(8,615,278)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	8,615,278	-	8,615,278	(8,615,278)	-	-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ծուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն: Ծուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման վարչության առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(i) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<u>ՀՀ դրամ</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>ԱՄՆ դոլար</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>Եվրո</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>Այլ</u> <u>արտարժույթ</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>Ընդամենը</u> <u>հազ. դրամ</u>
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16,718,967	10,324,215	6,011,780	6,049,997	39,104,959
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	9,835,573	4,770,849	-	-	14,606,422

Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	14,570,182	21,328,624	20,819,694	5,370,143	62,088,643
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	843,288	27,044	-	-	870,332
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր					
- Բանկի կողմից պահվող	7,241,205	7,498,847	599,407	-	15,339,459
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	385,583	-	-	-	385,583
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր					
- Բանկի կողմից պահվող	21,574,380	24,749,126	-	-	46,323,506
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	14,692,076	-	-	-	14,692,076
Հանախորդներին տրված վարկեր	151,600,579	41,925,100	7,113,924	219,398	200,859,001
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	977,063	2,291,462	15,710	4,071	3,288,306
Ընդամենը ակտիվներ	238,438,896	112,915,267	34,560,515	11,643,609	397,558,287
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Հետգնման պայմանագրերի գծով վնարվելիք գումարներ	17,095,588	-	-	-	17,095,588
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	53,003,991	12,557,481	4,710,501	1,439,440	71,711,413
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	102,569,817	82,681,009	30,489,619	7,279,577	223,020,022
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,068,934	14,051,288	-	-	17,120,222
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,663,074	136,332	-	-	3,799,406
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	5,627,634	1,028,623	1,397,668	10,997	8,064,922
Ընդամենը պարտավորություններ	185,029,038	110,454,733	36,597,788	8,730,014	340,811,573
Չուտ հաշվեկշռային դիրք առ 31 դեկտեմբերի 2024	53,409,858	2,460,534	(2,037,273)	2,913,595	56,746,714
Արժույթային սվոփի պայմանագրեր	2,679,619	(1,588,936)	2,069,450	(2,292,766)	867,367
Չուտ դիրք առ 31 դեկտեմբերի 2024	56,089,477	871,598	32,177	620,829	57,614,081

* Այլ արտարժույթը հիմնականում ներառում է ռուբլով արտահայտված մնացորդները:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12,882,501	8,289,143	7,637,376	7,797,495	36,606,515
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	437,094	12,744	-	-	449,838
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,202,206	6,308,543	301,958	-	10,812,707
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	26,215,555	34,792,549	-	-	60,008,104
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	7,575,245	-	-	-	7,575,245
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	14,219,264	33,779,153	12,275,821	3,240,839	63,515,077
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,402,074	1,204,713	-	-	8,606,787
Հանախորդներին տրված վարկեր	115,057,678	35,969,332	6,943,537	913,953	158,884,500
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	696,354	1,438,546	6,300	656	2,141,856
Ընդամենը ակտիվներ	188,687,971	121,794,723	27,164,992	11,952,943	349,600,629
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	10,466	-	-	789	11,255
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	37,624,097	13,194,003	2,753,775	3,738,540	57,310,415
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	8,010,540	-	-	-	8,010,540
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,023,194	13,483,657	-	-	15,506,851
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	87,052,437	93,117,319	21,346,511	8,403,858	209,920,125
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,267,756	147,635	-	-	3,415,391
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	4,560,386	485,030	125,352	15,756	5,186,524
Ընդամենը պարտավորություններ	142,548,876	120,427,644	24,225,638	12,158,943	299,361,101
Չուտ հաշվեկշռային դիրք առ 31.12.23	46,139,095	1,367,079	2,939,354	(206,000)	50,239,528
Արժույթային սվոփի պայմանագրեր	2,679,619	526,190	(2,821,770)	54,544	438,583
Չուտ դիրք առ 31.12.23	48,818,714	1,893,269	117,584	(151,456)	50,678,111

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտաբյուջեների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր սթրես-թեստեր՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱՆՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,104,959	-	-	-	-	-	-	39,104,959
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14,606,422	-	-	-	-	-	-	14,606,422
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	50,599,356	2,674,387	5,976,307	2,228,057	603,260	-	7,276	62,088,643
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործքիներ	870,332	-	-	-	-	-	-	870,332
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նեղորումային արժեթղթեր	742,094	1,629,187	4,531,047	7,646,941	1,175,773	-	-	15,725,042
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղորումային արժեթղթեր	9,157,556	20,350,945	17,478,973	1,159,061	12,869,047	-	-	61,015,582
Հանախորդներին տրված վարկեր	4,848,294	10,978,456	33,641,696	98,029,487	52,907,755	-	453,313	200,859,001
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,020,530	-	2,020,530
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	-	-	-	-	-	7,568,836	-	7,568,836
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	10,929,352	-	10,929,352
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,456,651	-	3,456,651
Այլ ակտիվներ	3,618,983	-	354,422	132,706	60,550	-	29,859	4,196,520
Ընդամենը ակտիվներ	123,547,996	35,632,975	61,982,445	109,196,252	67,616,385	23,975,369	490,448	422,441,870
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	17,095,588	-	-	-	-	-	-	17,095,588
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	27,581,487	2,023,906	9,476,422	26,202,190	6,427,408	-	-	71,711,413
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	149,143,829	8,815,711	55,056,555	9,464,039	539,888	-	-	223,020,022
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	2,073,310	-	-	-	-	2,073,310
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,521,581	2,033,625	3,172,646	9,392,370	-	-	-	17,120,222
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	337,071	-	337,071
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	41,909	97,733	483,479	2,180,795	995,490	-	-	3,799,406
Այլ պարտավորություններ	6,367,764	-	2,047,686	925,467	-	-	-	9,340,917
Ընդամենը պարտավորություններ	202,752,158	12,970,975	72,310,098	48,164,861	7,962,786	337,071	-	344,497,949
Չուտ դիրքը	(79,204,162)	22,662,000	(10,327,653)	61,031,391	59,653,599	23,638,298	490,448	77,943,921

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱՆՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	36,606,515	–	–	–	–	–	–	36,606,515
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործընթիներ	449,838	–	–	–	–	–	–	449,838
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	–	477,937	2,224,727	5,856,631	1,885,667	367,745	–	10,812,707
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	8,596,543	7,519,990	32,737,204	1,129,934	13,274,671	–	–	63,258,342
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	–	–	–	–	–	7,575,245	–	7,575,245
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	58,159,354	–	1,754,050	3,141,519	460,154	–	–	63,515,077
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8,606,787	–	–	–	–	–	–	8,606,787
Հանախորդներին տրված վարկեր	3,213,448	7,347,107	30,131,107	72,073,621	44,994,690	–	1,124,527	158,884,500
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	–	–	–	–	–	9,687,175	–	9,687,175
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	–	–	–	–	–	3,188,475	–	3,188,475
Առգրավված ակտիվներ	–	–	–	–	–	2,709,765	–	2,709,765
Այլ ակտիվներ	3,160,088	–	127,915	167,436	169,216	–	5,353	3,630,008
Ընդամենը ակտիվներ	120,876,579	16,563,910	45,462,222	105,406,646	53,706,554	23,528,405	1,129,880	366,674,196
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	11,255	–	–	–	–	–	–	11,255
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	25,635,726	383,661	7,220,952	16,699,962	7,370,114	–	–	57,310,415
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	8,010,540	–	–	–	–	–	–	8,010,540
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	41,050	1,882,320	3,772,719	9,810,762	–	–	–	15,506,851
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	164,210,641	7,067,954	33,001,307	5,116,286	523,937	–	–	209,920,125
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	–	–	–	–	–	442,859	–	442,859
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	24,893	61,936	293,122	1,873,156	1,162,284	–	–	3,415,391
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	–	–	2,258,501	–	–	–	–	2,258,501
Այլ պարտավորություններ	4,074,217	–	1,119,625	1,119,625	–	–	–	6,313,467
Ընդամենը պարտավորություններ	202,008,322	9,395,871	47,666,226	34,619,791	9,056,335	442,859	–	303,189,404
Չուտ դիրքը	(81,131,743)	7,168,039	(2,204,004)	70,786,855	44,650,219	23,085,546	1,129,880	63,484,792

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Իրացվելիության բացասական կարճաժամկետ դիրքը կառավարելու համար Բանկը հիմնվում է այն ֆինանսական արժեթղթերի վրա, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի շրջանակում, և այն ենթադրության վրա, որ ժամկետային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները:

30 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») կազմում էր 11% (2023թ-ին՝ 11%): 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 Դեկտեմբերի 24 հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
1-ին մակարդակի հիմնական կապիտալ		
1-ին մակարդակի հիմնական կապիտալ	73,973,030	62,774,602
Նվազեցումներ և ճշգրտումներ	(18,328,744)	(18,152,397)
Ընդամենը 1-ին մակարդակի կապիտալ	55,644,286	44,622,205
2-րդ մակարդակի կապիտալ		
2-րդ մակարդակի կապիտալ	4,786,120	4,457,146
Նվազեցումներ	(1,546,548)	(1,613,374)
Ընդամենը 2-րդ մակարդակի կապիտալ	3,239,573	2,843,772
Ընդամենը կապիտալ	58,883,858	47,465,977
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	305,073,943	262,646,571
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	19.30%	18.07%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

31 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն հաստատուն ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառություններն ըստ դասակարգերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ այդ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	<i>31 Դեկտեմբերի 24</i> հազ. դրամ	<i>31 Դեկտեմբերի 23</i> հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	3,758,670	3,437,322
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	14,488,552	4,182,189
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	7,950,823	602,225
	26,198,045	8,221,736

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունների մեծամասնությունն իրենցից չի ներկայացնում Բանկի ոչ պայմանական փոխատվության հանձնառություն:

Վարկային քարտերի գծով հանձնառությունները և վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններն հիմնականում դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Վարկային քարտերի գծով հանձնառությունները և վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունները պարտքային առումով ժամկետանց չեն կամ արժեզրկված չեն:

32 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրության ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գույքն ապահովագրված է, և Բանկն ունի «Բանկերս Բլանկետ Բոնդ» (Banker's Blanket Bond (BBB)) ապահովագրության պայմանագիր մինչև 3,000 հազար ԱՄՆ դոլար գումարով:

(բ) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

33 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «ԱյԴԻ Գրուփ» ՓԲԸ-ն:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածի համար:

	2024 թ. հազ. դրամ	2023 թ. հազ. դրամ
Բանկի Խորհրդի և Վարչության անդամներ	602,226	1,681,006

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները, որոնք հաշվեգրված են համապատասխան ժամանակաշրջանների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31.12.2024 հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	31.12.2023 հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	520,923	10.5%	479,817	10.0%
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(772)	-	(892)	-
Այլ ակտիվներ	13,575	-	3,062	-
ՊԵՐՏԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ստացված ավանդներ	288,807	5.9%	5,332,712	5.1%
Ընթացիկ հաշիվներ	183,700	-	1,138,277	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	73,298	4.4%	275,769	4.1%
Փոխատվության հանձնառություններ	57,326	-	287,438	-

գ) Գրծարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Ատոցիացված կազմակերպություններ		Այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Հանախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-	54,116	10.79%	54,116
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	-	-	-	-	(60)	-	(60)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ - Վճարային համակարգեր	-	-	1,959,832	-	-	-	1,959,832
ՊԵՐՏԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	-	-	14,229,032	-	-	-	14,229,032
Ընթացիկ հաշիվներ	-	-	958,784	5.83%	-	-	958,784
Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	-	-	-

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
Ընթացիկ հաշիվներ	868,991	-	-	-	1,202,514	-	2,071,505
Ժամկետային ավանդներ	4,886	4.49%	-	-	137,876	5.24%	142,762
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-	32,417	4.36%	32,417

Ստորև ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները:

Բաժնետերեր	Նշանակալի ազդեցություն ունեցողներ		Ասոցիացված կազմակերպություններ		Այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-	121,765	7.80%	121,765
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	-	-	-	-	(47)	-	(47)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ - Վճարային համակարգեր	-	-	-	-	1,903,897	-	1,903,897
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ							
Ընթացիկ հաշիվներ	-	-	-	-	12,120,749	-	12,120,749
Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	1,540,497	6.64%	1,540,497
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
Ընթացիկ հաշիվներ	2,875,743	-	224,404	-	-	-	30,400,373
Ժամկետային ավանդներ	5,350	4.30%	-	-	-	-	248,801
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	143,438

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Խորհրդի և Վարչության նշանակալից ազդեցության ներքո գտնվող կազմակերպությունները և Խորհրդի և Վարչության անդամների ընտանիքների մերձավոր անդամներին:

34 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
Աժանցյալ ակտիվներ	-	870,332	-	870,332
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	14,982,948	-	14,982,948
Բաժնային գործիքներ	742,094	-	-	742,094

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	<i>1-ին մակարդակ</i>	<i>2-րդ մակարդակ</i>	<i>3-րդ մակարդակ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	–	–	62,819,090	62,819,090
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
– Ածանցյալ ակտիվներ	–	449,837	–	449,837
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
– Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	–	10,444,962	–	10,444,962
– Բաժնային գործիքներ	330,050	–	37,695	367,745
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	11,657,609	52,364,023	–	64,021,632
Հանախորդներին տրված վարկեր	–	–	143,562,189	143,562,189
Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ավանդներ և մնացորդներ	–	–	57,209,830	57,209,830
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	–	–	210,450,719	210,450,719
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	–	15,430,193	–	15,430,193

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գներ, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: